

Jedinečné záběry digitálního restaurování Vynálezu zkázy

Praha, 29. 7. 2015

Již před 57 lety režisér Karel Zeman vytvořil ve filmu Vynález zkázy tajuplný svět, který se díky spolupráci Nadace české bijáky, Muzea Karla Zemana, České televize a usilovné práci českých restaurátorů z Universal Production Partners (UPP) opět vrací na velká filmová plátna dnešních kin. Zítra 30.7.2015 ho diváci mohou zhlédnout na Letní filmové škole, po této distribuční premiéře bude film uveden v rámci Projektu 100 v kinech po celé České republice a také jej bude možné stahovat na legálních videotékách. Jak restaurování filmu probíhalo a jaké jedinečné záběry odhalilo, ukazuje nové video.

Vynález zkázy je první Zemanův film na motivy prózy Julese Verna s výraznou výtvarnou stylizací. Režisér v něm spojil hraný film s animovaným, kombinoval natáčení v exteriérech i ateliérech. Používal filmové triky a optické klamy, při natáčení pracoval s malovanými kulisami a maskami, tzv. dokreslovačkami, které zasazoval do reálného prostředí. V kombinaci s napínavým dějem, stylizovaným herectvím a dramatickou hudbou Zdeňka Lišky tak vznikl jedinečný film, který inspiroval i známé světové režiséry a výtvarníky, jako jsou Tim Burton nebo Terry Gilliam.

Digitální restaurování Vynálezu zkázy bylo obzvláště náročné kvůli linkovanému pojetí snímku, které mu vtisknul jeho tvůrce Karel Zeman. Inspiroval se rytinami Édouarda Rioua a Léona Benetta, prvními ilustrátory Verneových románů. U počátečního stádia restaurování, kdy je film poloautomaticky čištěn od kazů a nečistot, docházelo ke komplikacím, protože technika nebyla schopná nahradit zkušené oko retušéra a jednotlivé linky často považovala za nečistoty. Bylo proto mnohdy nutné provádět retušování každého filmového okénka zvlášť bez předchozí pomoci softwaru, což dobu restaurování značně protáhlo. Celkově bylo vyčištěno 117.288 filmových políček, což je téměř dva a půl kilometru filmového pásu!

Při restaurování byly objeveny mimořádné záběry, které vznikly nedopatřením při realizaci dobových filmových triků. Byla nalezena jednotlivá filmová okénka, kde je jasně rozpoznatelná postava animátora, který manipuluje s filmovými maketami nebo stojí v popředí s filmovou klapkou v ruce. „*Pravděpodobně se jednalo o animátora Arnošta*

Kupčička, který téměř všechny scény ve Vynálezu zkázy animoval. K zobrazení animátora zřejmě došlo díky práci střihače, který neustříhnul poslední okénko s postavou,“ popisuje Ludmila Zemanová, dcera Karla Zemana.

Filmové triky byly často vytvářeny pomocí kulís k jednotlivým záběrům. Např. scéna před sanatoriem, z kterého byl unesen profesor Roch, kombinuje záběr natočený v exteriéru s kulisou zdi zámku, kresbou budovy a oblohy a prokopírováním záběrů vodní hladiny do šrafovaného pozadí. Pozornému divákovi neunikne drobný brouk, který se na velmi krátký moment objevil na zámecké zdi uprostřed snímku a kterého objevili restaurátoři.

Tato filmová políčka nejsou pro diváka okem postřehnutelná, byla součástí filmu, a proto nechybějí ani v digitálně restaurovaném filmu.

Digitálně restaurovaný Vynález zkázy měl světovou premiéru dne 10. 7. 2015 na MFF Karlovy Vary, v rámci Světové výstavy EXPO 2015 v Národním muzeu filmu v Turíně, v Museum of the Moving Image v New Yorku a na obrazovkách České televize.

Vynález zkázy byl digitálně restaurován v rámci projektu Čistíme svět fantazie, společného projektu Nadace české bijáky, Muzea Karla Zemana a České televize. Jeho cílem je v průběhu tří let digitálně zrestaurovat vybrané filmy Karla Zemana do nejvyšší možné kvality, uvést je na velkých filmových plátnech a vdechnout jim tak znovu život. Projekt vzniká za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kinematografie.

Diváci se do tohoto projektu mohou zapojit příspěvím do veřejné sbírky na číslo účtu 107-5652650247/0100 případně zasláním SMS v ceně 30 Kč ve tvaru DMS BIJAKY na číslo 87 777. Při zaslání jedné SMS (DMS ROK BIJAKY) bude na účet Čistíme svět fantazie pravidelně každý měsíc po jeden rok přicházet hodnota jedné zaslání DMS.

Kontakt pro média:

Ludmila Urbanová
Nadace české bijáky
mobil: +420 723 390 477
e-mail: ludmila.urbanova@bijaky.cz

Tereza Veselá
Muzeum Karla Zemana
mobil: +420 728 179 469
e-mail: tereza.vesela@muzeumkarlazemana.cz

Alžběta Plívová
Česká televize
telefon: +420 261 133 332
mobil: +420 733 663 969
e-mail: alzbeta.plivova@ceskatelevize.cz